

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่มือของโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ มีลักษณะเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการนิเทศภายในแบบคู่มือ โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่มือ โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่มือ โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการนิเทศภายในแบบคู่มือ โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

การดำเนินงานในขั้นนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยทำการศึกษาจากองค์ประกอบ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้คู่มือการนิเทศภายในแบบคู่มือโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี เพื่อประเมินความเหมาะสมของการนำคู่มือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียน มัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี จำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการนิเทศภายในแบบคู่มือ
2. จัดทำแบบเครื่องมือการใช้เทคนิคสนทนากลุ่ม
3. นำแบบเครื่องมือการใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาภาคินพนธ์

4. ปรับปรุงเครื่องมือร่วมกับประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาภาคินพนธ์
5. จัดเตรียมแบบเครื่องมือและใช้เทคนิคสนทนากลุ่มตามจำนวนผู้เข้าร่วมการสนทนาและผู้เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา ของโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

การสร้างและพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี มีองค์ประกอบ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 นำผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการนิเทศภายในโรงเรียน ขอบข่ายและองค์ประกอบของคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี มาเป็นข้อมูลในการยกร่างคู่มือ

1. ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

2. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศภายใน แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา ของโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี ให้เป็นนวัตกรรมในการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้

ขั้นที่ 2 ยกร่างโครงสร้างคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

1. การยกร่างโครงสร้างคู่มือ นำผลการวิเคราะห์ปัญหาในด้านต่าง ๆ มาเปรียบเทียบกับโครงสร้างของงานการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี โดยให้ครอบคลุมขอบเขตของการศึกษา และพัฒนามาเป็นองค์ประกอบของคู่มือ โดยใช้หลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกร่างคู่มือ ดังนี้

ปก

คำนำ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

วัตถุประสงค์

เป้าหมาย

ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

ประโยชน์ของคู่มือ

ข้อมูลทั่วไปโรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

บทที่ 2 แนวทางการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา

ความหมายของการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา

ความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา

กระบวนการนิเทศการสอนแบบคู่สัญญา

บทบาทของคู่สัญญาในฐานะผู้นิเทศการสอนและผู้รับการนิเทศ

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศการสอนแบบคู่สัญญา

บทที่ 3 การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา

กิจกรรมการเยี่ยมชั้นเรียน

กิจกรรมการให้คำปรึกษาแนะนำ

บทที่ 4 การประเมินผลและการรายงานผลการประเมินโครงการนิเทศภายใน

แบบประเมินผลการดำเนินงาน

แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบประเมินโครงการ

รายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

บรรณานุกรม

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบโครงสร้างคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำยกร่างคู่มือการนิเทศภายในเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ แก้ไข ปรับปรุง
2. นำคู่มือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ท่าน และรองผู้อำนวยการ จำนวน 4 ท่าน โดยผู้วิจัยเลือกสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในเรื่องของการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นผู้ที่มิประสบความสำเร็จและมีความเชี่ยวชาญในด้านการนิเทศการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณวุฒิการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
3. วิธีการตรวจสอบโครงสร้างคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี ประเมินผลว่าสอดคล้องกับขอบข่ายสภาพปัญหา และความต้องการขั้นที่ 1 สำหรับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างและการใช้ภาษาเพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ดังนี้

3.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบข้อคำถามและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยกำหนดให้เลือกตอบ คือ

1 หมายถึง ถ้าพิจารณาเห็นว่าข้อคำถามเหมาะสมในการวัดตัวแปรนั้น ๆ

0 หมายถึง ถ้าพิจารณาเห็นว่าข้อคำถามไม่สามารถสรุปได้ว่า ข้อคำถามเหมาะสมหรือไม่ในการวัดตัวแปรนั้น ๆ

-1 หมายถึง ถ้าพิจารณาเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมในการวัดตัวแปรนั้น ๆ

3.2 คำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่า IOC (Index of Congruence) ซึ่งแต่ละข้อคำถามจะต้องได้ค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.50 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 177) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้จริง

3.3 ปรับปรุงแก้ไข หลังจากคำนวณหาค่าความตรงแล้ว เพื่อให้ได้ข้อคำถามข้อมูล ที่ถูกต้องที่สุด

3.4 การจัดทำเนื้อหาสาระของคู่มือ ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเนื้อหาสาระของคู่มือ การนิเทศภายในโรงเรียนฯ ตามโครงร่างที่ได้มีการปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อจัดทำเนื้อหาสาระของคู่มือเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำคู่มือที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้ง จนกว่าคู่มือจะมีความสมบูรณ์มากที่สุด แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้คู่มือและการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในแบบ

คู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการทดลองใช้คู่มือเพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี โดยให้ ครูผู้สอน จำนวน 60 คน ไปศึกษาทำความเข้าใจ ทดลองใช้เป็นเวลา 1 เดือน โดยผู้วิจัยเดินทางไปมอบคู่มือและแบบประเมินความเหมาะสมของการนำคู่มือไปใช้ พร้อมทั้งชี้แจงด้วยตนเองและนัดวันเวลาในการมาเก็บแบบประเมินความเหมาะสมของการนำคู่มือไปใช้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้คู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา คือ ครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมในการนำคู่มือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นตอนการทดลองใช้คู่มือ และการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในแบบ
คู่มือ วิทยาลัย โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี

1. นำประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่มือ วิทยาลัย โรงเรียนมัธยม
พัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี โดยให้ครูไปศึกษาทำความเข้าใจ ทดลองใช้เป็นเวลา 1 เดือน โดยผู้วิจัย
เดินทางไปมอบคู่มือและแบบประเมินความเหมาะสมของการนำคู่มือไปใช้ พร้อมทั้งชี้แจงด้วยตนเอง
และนัดวันเวลาในการมาเก็บแบบประเมินความเหมาะสมของการนำคู่มือไปใช้ โดยการตอบแบบ
ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี
โดยพิจารณาในองค์ประกอบดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้าง องค์ประกอบ การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่มือ วิทยาลัย
โรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี ให้เหมาะสมกับการนิเทศภายในโรงเรียน

1.2 ด้านเนื้อหาการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของการพัฒนาคู่มือการนิเทศ
ภายในของโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี จะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 -
1.00 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 177) จึงจะแสดงว่าคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยม
พัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี มีความสอดคล้องด้านเนื้อหา สามารถวัดได้ตามจุดประสงค์

2. นำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี มาปรับปรุง
แก้ไขในส่วนที่บกพร่องจากผู้บริหารและครูผู้สอนเสนอแนะให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้คู่มือการนิเทศ
ภายในโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี ที่พร้อมใช้ในสถานการณจริง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของคู่มือ

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีขอความ
ร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมพัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
ในโรงเรียน และขอความร่วมมือโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจัดส่งกลับให้ผู้วิจัย

4.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธีการผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยม
พัชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี ไปมอบให้กับโรงเรียนด้วยตัวเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for
the Social Science/for Window) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ เกณฑ์การตรวจสอบความ
เหมาะสมในการนำคู่มือไปใช้ กำหนดคุณภาพ แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 :
157 - 159 อ้างจาก Likert, 1964) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. นำข้อมูลจากการตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติงานของคู่มือ จากแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินความคิดเห็น (บุญชม ศรีสะอาด, 2542 : 100) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ซึ่งใช้ค่าทางสถิติ ดังนี้

7.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ในรูปแบบแจกแจงหาความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

7.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมพชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

8. ปรับปรุงคู่มือการนิเทศภายในแบบคู่สัญญา โรงเรียนมัธยมพชรกิตติยาภา ๓ สุราษฎร์ธานี โดยใช้ผลจากการประเมินความเหมาะสมฯ จากผู้บริหารและครูผู้สอน ที่แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขคู่มือเพื่อให้ได้คู่มือที่พร้อมนำไปใช้ในสถานการณ์จริง